

Pregled razstav v šolskem letu 2012/13

»Lux aurumque« Mojce Sekulič Fo (september–oktober 2012)

Ob vstopu v novo šolsko leto je Kregarjev atrij dobil radoživo preobleko, prežarjeno z »zlato lučjo«, za katero je poskrbela Mojca Sekulč Fo. Na fakulteti za arhitekturo je diplomirala iz smeri oblikovanje, izpopolnjevala se je na različnih tečajih s področja umetnosti, se nato ukvarjala z vizualizacijo in oblikovanjem pohištva, zadnja leta pa se je posvetila predvsem slikarstvu in ilustraciji ter grafičnemu oblikovanju. Najbolj prepoznavna pa je gotovo po svojih pravljicnih slikah na trdnih podlagah, kakor sta les ali mediapan in del tega ustvarjalnega opusa smo lahko videli tudi na tej razstavi.

Sicer pa je idejo in naslov za osrednji cikel za razstavo dobila, ko so s pevskim zborom arhitektov, ki ga vodi skladatelj in dirigent Michele Josia, začeli vaditi pesem *Lux aurumque* ameriškega skladatelja Erica Whitacreja. Dotik te skladbe je bil tako močan, da je morala uresničiti zamisel, ki se je sicer v njej porajala že več let – upodobiti glasbo, ujeti na platno doživljanje glasbenega dela, sama sebi podariti dar slike, ki jo je začutila preko glasbe.

Slike Mojce Sekulič Fo ne želijo biti ogledalo resničnosti, temveč čarobno zrcalo, v katerem zaživijo pravljicne podobe, čarni prizori, ki razpirajo in širijo meje sveta, odpirajo čarobna obzorja njenih iskanj, iskanj nekoga, ki je (kot je zapisala v eni svojih pesmi) prežet s soncem in luno in pripet med zvezde. Išče v podobi narave, v podobi človeka, v svetlobi ... V vijolični modrini morja. V zelenem plesu dreves. V srebrni govorici oljk. V objemu zvezd. V nasmehu otroka. V odmaknjeni svežini jutra in škrlatni toplini večera ... Išče s predanostjo nekoga, ki ve, da se Zlata skrivnost razkriva redkim. Mojčine slike nas spomnijo, kako je lahko vsaka malenkost velika, če je iskrena in prijazna; te slike šepetajo, da je tisto, kar je v nas najlepše, vedno namenjeno še nekemu. In tako smo ji ob odprtju razstave zaželeli, da bi še naprej ubirala svoje poti in predano iskala nove zgodbe, da bi nam odkrivala skrivnostne harmonije med zvenom slike in barvo poezije.

Kako močno se nas glasba lahko dotakne, pa so na odprtju razstave 5. septembra zvečer pokazali mladi pevci vokalne skupine Ingenium, ki so obiskovalce navdušili z izjemno glasbeno interpretacijo izbranih pesmi sakralne in ljudske glasbe.

Razstava mandal Stanislave Heberle Mulej (7. september–10. oktober 2012)

V Meršolovem atriju je svoja dela predstavila ljubiteljska slikarka Stanislava Heberle Mulej, ki pripravila obsežno zbirko mandal in srčnih sporočil. Mandale so star meditativni simbol iz indijske in tibetanske tradicije, poznane pa so tudi v krščanstvu (npr. rozete v srednjeveških cerkvah). Mandala pomeni krog, v njej pa so figure in oblike razporejene koncentrično okrog središčne točke – človek naj bi preko nje spoznaval, da ni sestavljen iz raznih delčkov, ampak da ima svoje središče. Na vzhodu so mandale podobe duševne celovitosti posameznika in odsev božjega reda, harmonije. Na zahodu so danes pripomoček za meditacijo, duhovno poglobitev in umiritev.

Odprtje je povezovala maturantka Ana Zupan, gospa Kara Prešeren pa je predstavila avtorico in njena dela. Kulturni program so oblikovale mlada pianistka Ljudmila Frelih, ki je poskrbela za glasbeni del, Ana Zupan in njena sošolka Mojca Kuhar pa sta odprtje obogatili s pesniško besedo Neže Maurer in Cirila Berglesa.

Slikarska razstava s. Tine Dajčer »Luč otroka« (7. november–4. december 2012)

V okviru praznovanj ob godu sv. Stanislava smo v novembru odprli slikarsko razstavo s. Tine Dajčer, likovne pedagoginje v OŠ Alojzija Šuštarja in mentorice likovnega krožka na ŠKG. Povabilu so se odzvali številni prijatelji, domači, sodelavci in znanci, še posebno pa je bilo lepo videti veliko sester iz Tinine redovne skupnosti Šolskih sester sv. Frančiška Kristusa kralja (med njimi sta bili vrhovna predstojnica iz Rima s. Klara Šimunović in provincialna predstojnica s. Rafaela Glasenčnik.

S. Tina Dajčer je razstavila cikel slik na platnu pod naslovom »Luč otroka«. V njenih delih se jasno kaže, da sama čuti umetnost in redovništvo kot eno in isto poklicanost – da je njeno likovno ustvarjanje predvsem služenje in jo v umetnosti vodi služehča, redovniška drža. Svoja spoznanja, doživljanja in navdihe prevaja v slikarsko govorico, ki je prepoznavna po širokih potezah, intenzivnih barvnih ploskvah in abstrahiranju podrobnosti. S svojo značilno likovno podobo in motiviko nam njene slike govorijo, da je Kristusovo oznanilo tista osvobajajoča sila, sila ljubezni, ki spreminja vsako podrobnost in celoto v harmonijo svetlobe in lepote – ali kot je sama zapisala v pesmi:

*»Luč nosim,
ker je v tej Luči
moje in tvoje življenje!
Ker v njeni bližini
izgine strah
in se tema spreminja
v vstajenje.*

*Luč nosim,
ker toplina Luči
mehča ostrino besed
in trdoto
vseh naših dejanj.*

*Luč nosim,
ker smo nekje na poti
pozabili na Luč.
A nam vendar od vekomaj kaže pot
v življenje.»*

Odprtje so s prepletom glasbe in poezije p. Pavleta Jakopa obogatile maturantke ŠKG Meta, Saša, Ksenja, Kaja in Petra ter flavtistka Eva Zinrajh iz Maribora.

Fotografska razstava Nike Curk »Free in freedom« (19. november–6. december 2012)

Nika Curk, dijakinja 2. d ŠKG, je novembra Meršolov atrij s svojimi zanimivimi fotografijami spremenila v barvito zgodbo, ki izhaja iz njenega pogleda na svet. Postavitev razstave je zasnovala dvodelno: na stenah so se vrstili utrinki z njenih potovanj, ki predstavljajo svet okoli nas, v sredini atrija pa so bili obešeni na navadni vrvi in obešalnikih portreti – ti predstavljajo nas v svetu. Naslov FREE IN FREEDOM, ki ga je izbrala, ponazarja njena občutenja svobode, ki ni le njena osebna, temveč tudi svoboda časa, v katerem živi. O svojem odnosu do fotografije je zapisala: »Moja ljubezen do fotografije sega v čas, ko sem dobila svoj prvi fotoaparater in sem ugotovila, da z njim lahko pokažem stvari tako, kot jih dojemam jaz. Dokumentarna fotografija mi ni bila nikoli blizu, zelo rada pa

fotografiram podrobnosti, ki jih drugi ne opazijo. Podobno je z razstavami, ki jih obiščem. Všeč so mi sodobne postavitve, kjer nisem le pasivni opazovalec, temveč aktivni in razmišljujoči udeleženec.«

Odprtje razstave je z odlično glasbeno interpretacijo obogatila jazz pevka Maja Obolnar, Niko in njeno fotografsko ustvarjanje pa je v iskrivem govoru predstavila dr. Petra Svoljšak, ki je za Niko dejala, da je: »radoživa, vesela, barvita, svobodna in svobodomiselnna, svobodoljubna, odgovorna in zrela, da odgovorno sprejme nase breme in svobodo svobode, da jo upodobi na način, ki ji je najbližji, ki ji dovoljuje popolno svobodnost izraza, ker jo ta osvobodi in v njej najde širjave, po katerih se razlije njen vsestranski dar.«

Razstava slikarjev, ki slikajo z usti ali nogami (14. december–15. januar 2013)

V adventnem in božično-novoletnem času smo v sodelovanju z Založbo UNSU pripravili razstavo zimskih in božičnih motivov, ki so jih naslikali slikarji, ki slikajo z usti ali nogami. V našem zavodu želimo, da bi mladim v tem prazničnem času, ko nas številni zunanji dogodki in bogato okrašene mestne ulice ter izložbe trgovin vabijo predvsem v pozunanjeno praznovanje, ki nas predvsem raztresa in odmika od temeljnega sporočila adventa in božiča, tudi preko tovrstnih dogodkov pokazali, da so pogosto v našem življenju največje in najvrednejše stvari na videz majhne in preproste.

Na razstavi se je predstavilo 12 slikarjev, med njimi tudi 13-letna Neja Zrimšek Žiger in 9-letni Erik Pibernik, odprl pa jo je direktor Zavoda sv. Stanislava dr. Roman Globokar. Program je povezoval moderator Stanislav Werbole, ki je tudi prebral likovno kritiko umetnostnega zgodovinarja Jake Racmana, glasbeni program ob odprtju pa je oblikovala harfistka Anja Gaberc.

V dopoldanskem času pa smo pripravili zelo odmevne delavnice za učence OŠ A. Šuštarja in gimnazijce, pa tudi za vse ostale, ki jih zanima likovno ustvarjanje teh slikarjev. Upamo, da bo njihov zgled spodbuda tudi za naše mlade, da bodo videli, kakšne čudovite stvari lahko v našem življenju delajo zaupanje, vztrajnost in predanost.

»Subtilno v abstraktnem« akad. kiparja Lovra Inkreta (18. januar–28. februar 2013)

V začetku novega koledarskega leta se je v obeh razstavnih atrijih s svojimi velikimi platni abstrahiranih krajinskih podob in kiparskimi deli v glini predstavil akad. kipar Lovro Inkret.

Razstavljeni dela pod naslovom »Subtilno v abstraktnem 2« je predstavil dr. Lev Menaše, ki je dejal, da je abstrahirana krajina na Slovenskem prisotna od impresionizma dalje, v zadnjih letih pa je eden njenih ključnih predstavnikov postal prav Lovro Inkret. Avtor sam sicer deli te podobe na dva tipa, na slike, ki so „nastale iz izkušnje narave“ (npr. Krasa ali Dalmacije), in na tiste, ki so „nastale iz čustvene notranje izkušnje“, pri čemer pa je osnovna likovna metoda obakrat enaka. Kompozicije so zgrajene iz vodoravnih pasov; v vsakem prevladuje ena barva, pri čemer pa pogled od blizu razkriva, da se v njih dogaja še marsikaj – značilni lazurni način slikanja npr. umetniku omogoča poigravanje z odtenki in prelivi, ki jih je od daleč komaj mogoče zaslutiti. Podobnosti lahko razbiramo tudi v njegovih kiparskih delih, glinenih skulpturah, ki jih zaznamuje tudi značilno poigravanje s teksturami, kar odgovarja poigravanju z odtenki in prelivi na slikah.

Odprtje so z izbranimi glasbenimi deli lepo zaokrožili mladi pianisti Monika Gorjan, Aleš Presetnik in Blaž Bohinc iz zavodske glasbene šole.

Razstava tapiserij Križevega pota Radovana Rakovca (6. marec–2. april 2013)

V postnem času smo v Kregarjevem atriju Zavoda sv. Stanislava pripravili razstavo **tapiserij križevega pota Radovana Rakovca**. Avtorja in njegovo delo je ob odprtju razstave predstavil dr. Damir Globočnik, kustos Gorenjskega muzeja, kratek kulturni program pa so s poezijo oblikovali dijaki Škofijske klasične gimnazije, z glasbo pa Neža (klavir) in Jera (prečna flavta) Kržišnik. Katoliška pobožnost križevega pota, ki vernike popelje preko 14 postaj Kristusovega trpljenja od Pilatove sodbe, preko križanja, smrti do pokopa, tekom stoletij ni spodbujala le mnogih molitev in verskih premišljevanj, ampak tudi številna umetniška dela – med ljudmi je verjetno po tej tematiki najbolj poznano cerkveno slikarstvo. Radovan Rakovec pa se je odločil za upodobitev Kristusovega pasijona v specifični tehniki, v tapiseriji, ki jo že več kot dve desetletji odlično obvlada. Svoje videnje, občutenje oz. razumevanje Jezusovega trpljenja je oblikoval v likovno prečiščenih podobah, na katerih je izpostavil zgolj osrednji motiv, ki ga je oblikoval samo preko simbolne govorice barv, linij in geometrijskih likov. Zdi se, kot da bi s tem želel izpostaviti univerzalnost, brezčasnost trpljenja in bolečine križevega pota. Sam je dejal, da je za izhodišče vzel preplet Kristusovih barv (rdeča, rumena, bela), katerim je dodal modro kot ponazoritev ženske pasivnosti (matere, jeruzalemskih žena, Veronike) – vse so bile priče tragičnega in na koncu zveličavnega dogajanja. Misel, da križev pot ni samo pot trpljenja, bolečine in smrti, temveč je predvsem pot odrešenja, je jasno dopolnjena v avtorjevi odločitvi, da je tradicionalnemu ciklu 14 postaj križevega pota dodal še 15. postajo: vstajenjsko postajo, ki pa ni več zavezana zemeljskemu in umrljivemu, temveč odpira novo prostorje onkraj vsega, kar nas vklepa v okove bolečine, stiske, greha, teme in smrti – in nas potrjuje v spoznanju, da se s praznim Kristusovim grobom vse spremeni. Tako je spremenil tudi format podobe – namesto pokončnega pravokotnega formata je podoba vstajenja predstavljena kot popolni krog.

Slikarska razstava Jožeta Bartolja »Sanje« (3. april–6. maj 2013)

Jože Bartolj se je vse od diplome iz slikarstva na likovni pedagogiki skoraj v celoti posvečal sakralnemu slikarstvu. Več kot desetletje ga je pri postavitvi slikarskih razstav zanimalo (pre)oblikovanje galerijskega prostora – glede na to, da je bil njegov opus vezan predvsem na sakralno tematiko, je raziskoval dialog med galerijskim in bogoslužnim prostorom (take postavitve smo videli na razstavah v Dolu pri Ljubljani, v Zavodu sv. Stanislava, v galeriji v Trnovem in Galeriji Družina).

Tokrat pa nam je na razstavi, ki jo je naslovil z na videz preprostim, a pomensko široko odprtim naslovom »Sanje«, razkril, kaj v njegovem ateljeju nastalo v zadnjih dveh letih. Zdi se, kot da je Kregarjev atrij naselil s svojimi podobami (in pogovori) iz sanj, iz osebnih in likovnih iskanj oz. popotovanj. Na lesenih tablah se izrisujejo podobe posameznikov, moških, žensk, starcev, številnih obrazov, ki se nam po eni strani razkrivajo, a hkrati ostajajo skrivnostno umaknjeni v svoj svet. Pri ustvarjanju ga najbolj zanima odnos med barvo, potezo in ostalimi likovnimi elementi in zdi se, da je na do sedaj prehojeni likovni poti izoblikoval svoj prepoznavni likovni slog. Z nanašanjem posameznih barvnih odtisov na osnovno barvno plast ustvari vtis posebne patine, oz. doda slikarski površini pridih starega. Prosevanje spodnjih plasti slike skozi zgornje ustvarja neke vrste palimpsestnost – in zdi se, da nam slika govori iz nekih davnih stoletij ali krajin sanjskega sveta. Ta specifična likovna govorica se lepo povezuje s samo izbiro tematike, saj se le obrazi odpirajo pred nami vsak v svoji individualnosti, konkretnosti oz. subjektivnosti, pa še tu se obrisne linije zamegljujejo, trdne forme se stapljajo, snovno se abstrahira ..., temelj upodobitve pa predstavljata barva in svetloba.

Upodobitve so vezane na osebe in motive iz preteklosti, iz krajev, katerih koordinat ne poznamo (več), zato nas sicer ne morejo več neposredno nagovoriti – lahko pa nas preko podobe same vabijo, da vstopimo vanjo, da se zavemo skrivnostne povezanosti, sorodnosti – kljub časom in prostorom, ki nas ločujejo. Hkrati pa nas s svojo skrivnostno, zabrisano likovno govorico tudi vprašujejo o naših (nezavednih) potovanjih v krajinah domišljije, sanj, metafizičnega.

Odprtje so s kratkim kulturnim programom obarvali mlada glasbenika Katarina in Jan Bartolj ter s poezijo dijaki Škofijske klasične gimnazije.

Prvi del razstave nekdanjih dijakov ŠKG (7. maj–20. junij 2013)

Razvoj ustvarjalnosti je eno od temeljnih načel izobraževanja in vzgoje na Škofijski klasični gimnaziji od njene ponovne ustanovitve, zato je pomembno mesto namenjeno tudi likovni ustvarjalnosti. Tako ni nenavadno, da se je marsikateri dijak po koncu gimnazije poklicno podal na pot likovne ustvarjalnosti v kar najširšem smislu (slikarstva, kiparstva, grafičnega in industrijskega oblikovanja, modnega oblikovanja, ilustracije, fotografije, arhitekture ipd.). Zato smo v sklopu jubilejnih dogodkov ob 20-letnici ŠKG pripravili razstavo, ki bi pokazala, kdo izmed nekdanjih dijakov se na področju likovnosti profesionalno udejeva ter kaj je v letih svoje likovne rasti dosegel. Povabilu se je odzvalo kar precej ustvarjalcev, tako da smo razstavo razdelili v dva dela, prvi del je bil na ogled v maju in juniju, drugi del pa v oktobru in novembru. Koordinacijo in organizacijo razstave je prevzel nekdanji dijak Jurij Selan, sicer akad. slikar in profesor na Pedagoški fakulteti. Ob tej priložnosti smo izdali tudi katalog s predstavitev avtorjev in njihovega likovnega ustvarjanja ter s spremno besedo prof. dr. Jožefa Muhoviča in doc. dr. Jurija Selana.

Prvi del razstave je 7. maja 2013 odprl direktor Zavoda sv. Stanislava dr. Roman Globokar, o likovnih delih je spregovoril akad. slikar doc. dr. Jurij Selan (tudi nekdanji dijak ŠKG). Kulturni program so s poezijo (tudi alumnov ŠKG Katarine Gomboc in Gašperja Kunšiča) ter glasbo oblikovali nekdanji dijaki Klara Kastelec, Nejc Smole in violinistka Katarina Pavlič.

Na razstavi so se v različnih likovnih zvrsteh predstavili: akad. slikarka in arhitektka Irena Podobnik z oljnimi slikami, akad. slikarka in umetnostna zgodovinarica Alja Piry s slikarskim delom »Vija/Vaja«, oblikovalka Mina Arko s plakati in več primeri celostnih grafičnih podob, profesorica likovne umetnosti Lučka Berlot z ilustracijami, arhitekt Blaž Šolar s serijo risb in arhitekturnih skic, študentka arhitekture Sanja Martinec s serijo fotografij s popotovanj, oblikovalka tekstilij in oblačil Eva Jakob s kolekcijo oblačil Medusa in študent slikarstva Gašper Kunšič s kolaži v mediju računalniške grafike.

Kipenje dijaške likovne ustvarjalnosti

Preko celega šolskega leta pa smo v razstavnih atrijih in na gimnazijskih hodnikih ter v počivališčih lahko spremljali, kako likovna ustvarjalnost kipi tudi v dijaških klopeh in izven njih. Zanimive likovne podobe so oblikovale dve številki šolskega glasila Kažipot in literarne revije Domače vaje, v postnem času pa so se po gimnazijskem stopnišču razrasle v fotografije ujete podobe vrednot, ki smo jih izpostavili kot pomembne korake na poti oblikovanja skupnosti. Kako znajo dijaki v likovnem jeziku izraziti svoj mladostni vsakdan, stvari, ki jih veselijo in vznemirjajo, svoja hrepenenja in iskanja, pa se je tudi v preteklem letu najbolj dejavno pokazalo v okviru projektnih nalog, ki jih na gimnaziji pripravljajo dijaki 2. in 3. letnika. Omenili smo že, kako je Nika Curk (2. d) oblikovala svoj prostor svobode z razstavo fotografij »Free in freedom«, več fotografskih razstav na šolskih hodnikih pa je pokazalo, kako vidijo svet in kako ga v objektiv ujamejo naši mladi. Katarina Žajdela (2. c) je s posebno zavzetostjo in vztrajnostjo ustvarila obsežen cikel podob cvetlice v različnih slikarskih in

risarskih tehnikah ter pripravila pravo razstavo z bogatim glasbenim programom. Skupina dijakov 3. c (Urška Gabrič, Neja Lenart, Nina Mrzel in Žan Zelič) pa je z zares estetskim in provokativnim performansom ter zanimivimi likovnimi stvaritvami Meršolov atrij inovativno preoblikovala v maternico umetnosti.

Tako nam tudi ustvarjalna radoživost in iskanje lastnega umetnostnega izraza naših mladih govorita, da smo ljudje večni iskalci, da se vedno znova odpravljamo na pot, za katero upamo, da nas bo privedla vsaj kakšen korak bližje sebi, sočloveku, spoznanju, smislu ... Da v sebi nosimo slutnjo l/Lepote, njeno vztrajno vabilo, da se odpravimo za njo ... Da smo tudi mi – skupaj s Kregarjem – romarji k l/Lepoti, večno davni, večno novi ...